

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De clade philistijm [et] fauo quem comeditionathas. ca. xiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Regum Primi

Quid fecisti. Respondit saul. Populus subterfugebat: et tu non veneras iuxta placitos dies, timui ne hostes ascenderet ad nos nisi quod placare facies domini. et necessitate compulsius obtuli domino. Videtur saul peccasse quod sine famule obtulit holocaustum domino ad consulendum. Unde quidam ut supra diximus dicunt, vij. dies quos dicit samuel non esse expectationis sed oblationum in consecratione regis. et dicitur nunquam sine eo esse offerendum ad consulendum dominum. Veritatem ut oblationes, vij. dies fieret per sacerdotem legitur, per regem vero non memi me legisse. Ad hoc valde mirandum est: cum iam bis inunctus esset saul in regem, quod in neutra illarum fuit oblatio talis per regem. Et ideo dici potest samuelem sic madaisse, ut cum vellet saul imolare ad consulendum dominum citaret ipsum: ut ostenderet ei que facurus esset, et post citationem si moram faceret expectaret eum, vij. diebus. Saul vero die citationis annumeravit in his septem: et non expectavit eum nisi sex diebus. Et addidit samuel. Ne quaquam regnum tuum ultra surget, sed quasi sibi dominus virtum iuxta cor suum: ut regat populum eius. Abijt samuel in gabaa bentamin, et egressus est saul cum populo obviam philisteis, necerant cum eo nisi sexcenti viri: et ionathas filius eius. Porro faber ferrarius non erat in israel. Cauent enim philistei ne facerent hebrei gladium aut lanceam. Et descendebat israel ad philistinim: ut eraceret acies omnium ferramentorum versus ad stimulum corrigendum, id est ad emendandum et eracuendum. Vel ita. Ad stimulum qui est ad corrigendum, subaudi boues. Cuius venisset dies prelij non est inuentus ensis vel lancea in manu totius populi, excepto ense saul et ionathe. Et fecit saul arcam domini afferri in castra et achias filius achitob fratris icaboth portabat ephod.

De clade philistinum et fauo quem comedit ionathas.

Capitulum XIII.

Eccecidit autem ut

quadam die exiret ionathas cum armigero suo, ut exploraret statum nempe philistinorum patre suo ignorante, et transire voluit ionathas ad philisteos per vallē preruptam scopulis hinc et inde eminentibus in modum dentium. Et ait ionathas ad puerum. Cum apparuerim eis, si dixerint manete donec veniamus ad vos stemus, quod si dixerint, ascendite ad nos ascendam, quod tradidit eos dominus in ma-

nus nostras habet nobis signum. Cumque discessent philistei ascendite ad nos, ascendit ionathas reuerans manibus et pedibus et armiger eius per eum. Et exterruit eos dominus ante ionathan, et percussit ionathas cum puero ex eis, xx. viros in media parte ingerit. Et turbata sunt castra, et diffusio gliebat mutuo se perimetes, et indicauerunt speculatores fugam hostium saul. Cuius quesisset quis ex nobis abiit, repertum est abesse ionathan et armigerum eius. Et ait ad achiam. Applicam, id est prepara arcam domini ad consulendum dominum. Cuius tumultus crebresceret in castris: ait ad sacerdotem. Contrahere manum tuam. Et exclamans saul cum populo cepit persequi fugientes. Sed et hebrei qui transierant ad castra philistinim, reuersi sunt ut essent cum israel, omnesque qui se perus absconderant redierunt in prelium, et iam erant cum saul quasi decem milia. Vidensque saul moram damnosam si comederet adsurauit populum dicens. Maldictus vir, id est dignus erit morte qui comederit panem versus ad vespeream: donec vlciscar de inimicis meis. Cuius transiret populus per saltum, apparuit mel fluxeris, et nullus gustauit ex eo. Ionathas vero qui non audierat maledictum patris tinctus virgatis in fauo. Et cum gustasset illuminati sunt oculi eius, id est facies ex hilarata est resumptus viribus. Dicitur quod tanta copia mellis est sibi in cauis arborum et cauernis petrarum et abditis terre quod plures reperant saul decidetes super terram. Dicit iosephus inuenisse ionathan apud cubillia in quercu que erat in sorte effraim. Cumque indicasset ei quidam maledictum patris, edere cessauit, non approbans maledictum patris. Nam sumentem populo cibum, maior plaga fuisset in hostibus. In vespere vero populus fessus nimis et per fame moram non sustinens, pecora mactauit in terra, et comedit cum sanguine. Hoc est quocumque modo occidit et corripit antequam sanguis bene dilueretur, nondum purgatus carnisibus vescens, non secundum morem patrum guttura cultro lanauit: et reliquit sanguinem. Dicitur quidam quod de preda hostium nemi licebat edere, donec imolasset vel actimam domino, aliter edes, quod cum sanguine edebat. Et ait saul populo. Peccastis, uoluite ad me facrum grande, et precepit ut omnes super illud facrum et coram ipso

HISTORIA SUOMASICA
SIXTINA BIBLIOTHECA

fm morē patriū pecudes lanarent: ne for
te q̄s aliter faceret occulte. Tūc primū edifi
cauit saul altare dño. Unde patet q̄ nō sup
recens altare saul sam bis obrulerat ī galga
la. Putat tñ quidā eū quotienscunq; obru
lerit nouū altare p̄struxisse. Hoc p̄o dictum
p̄mū. q̄ nūc plena iuxta dei placitū obtulit.
Cūq; nocte irruere vellet sup hostes: ait sa
cerdos. Consulam dñm. S; p̄sulent nō re
spōdit dñs in die illa. hoc est nec nocte nec
die sequenti. Et ait saul. Taciturnitas hec ē
latentis causa peccati. Per viuente dñm etiā
si p̄ ionathan factū est absq; retractōe mo
rietur. Et statuit populū in parte vna. z se z
ionathan in pte altera. z cecidit fors sup lo
nathan. Et ait saul. Quid fecisti. Cui iona
thas. Nil mihi cōsciū sum: nisi q̄ heri nes
ciēs maledictū mel comedi. et ait saul. Do
rietis ionatha: quia nisi hoc fecero hec fact
at mihi dō. z hec addat. Et ait plus. Ergo
ne ionathas moriet q̄ fecit salutē in isrl. A
uit dñs. i. p̄ viuente dñm. vel sicut de est vi
uens z nō dij gentiū. si ceciderit capillus de
capite eius in terras. apostopesis ē. vel legi
tur si pro nō. z eripuerit ionathan a manib;
patri: z redierunt ad p̄ria. Saul vero cō
firmatus in regno: quocūq; se verterat supe
rabat hostes israhel. et percussit amalech. Pro
lepsis est. Vel forte prius percussit q̄ des
leret ex toto ex mādato dñi. Fuerunt autem
filij saulis ionathas z iesui z melchissua.
Quartus tacetur hys boseth tāq; puer. z nō
dum militās. vel tanq; ineptus. Filie p̄o el
merob z mischol. z yro: eius achinoe. z p̄n
ceps militie abner filius ner patruelis eius.
Nam cys z ner fratres fuerunt. z filij abiel.
Legitur tñ in paralipomenon. q̄ ner fuit pa
ter cys. quod pro etate dictū est z quia nutri
uit eum.

Ex saul vicit amalech. Caplm. XXII.

Tūc ait samuel

t ad saul hec dicit dominus. Demoli
re amalech z yn ihera e. quia re
stitit israhel cū ascenderet de egypto. Jume
ta quidē voluit dñs iterfici. vt nec in aliquo
memoria amalech supesset. Sūt qui dicāt il
los maleficos fuisse. z in pecudes se vertedi
habuisse peritiā. z ido ne sub forma pecudū
enaderent. etiā pecudes perijisse. Et recensu
it saul. cc. peditū. z decem milia ytroz iuda.

Nota q̄ fere vbiq; dicit vrt iuda tanq; po
tiores ceteris. Vñ alibi. Catulus leonis in
da. Cūq; inuaderet saul amalech dixit cyno
Recede ab amalech ne inuoluā te cū eo. quia
tu fecisti misericordiā cū israhel. Jetro em̄
qui z raguel z cis dicitur est. Bonū consiliū
dedit moysi. cuius dom⁹ habitabat in ama
lech. p̄ter filios obal. z egressi sūt cinei. z d
inceps habitauerūt in israhel. Et his or̄ est
rechab vt in paralipomenon legit. Hsunt
cinei qui venerūt de calore domus patris re
chab. Tūc percussit saul amalech. i. ore gladij
id est in vastatōe. quasi deuorazione. Vel est
locutio. id est. in gladio. z peperit saul agag
regi amalech. z optimis armatoz z ait domi
nus ad samuele. Penitet me q̄ fecerim saul
regē. z orauit samuel. p̄ eo dominū tota no
cte. Cūq; accepisset q̄ saul crexerat sibi formi
cem triumphale in carnelo iuxta superbia;
gentiū q̄ faciebāt sibi arcū d̄ myrtis z palmis
z oliuis in signū victorie descendit ad eū in
galgala. z occurrit ei saul. Cūq; culpasset eū
q̄ quipiam reseruasset de amalech. in excu
sationem sui dicebat. populū reseruasse opti
ma ad offerendū domino. in gratia pacio
nem. Cui samuel. Melior est obedientia q̄
victime. Super bonos delectat deus. z nō
super sacrificia. p̄sertim si obtulerint q̄ dece
uerat deus perire. z ait saul. Peccaui. Sed
hac vice porta peccati meū. id est. ora z satisf
fac. p̄ me vel dimitte mihi. Cui samuel. Pro
iecit te deus ne sis rex super israhel. Cūq; velo
let abire samuel apprehendit eū saul p̄ sumis
ratē pallij eius. q̄ scissa est. z ait samuel. Sic
scidit dñs regnū a te hodie. id est. a tu a poste
ritate. Cūq; simul adorassent dñm p̄cepit sa
muel adduci ad se regē agag z oblatuū est ei
pinguis z tremēs. Et dixit samuel ad agag.
Siccine separat amara mors. q. d. Vt est
q̄ sic te percussit mors. z separauit animū tuū
a te. Quidā dicunt duas dictiones se parauit
z suppleat aduersum te. vel fm altā literā. z
dicit agag. Sic me separat amara mors. q.
d. Mors q̄ separauerat a me meos amarissi
me separat me ab hominib;. z concidit eū sa
muel in frustra. z abiit in ramatha. Saul p̄o
ascendit in domū suā in gabaa. z nō vidit sa
muel vltra saulem in habitu. i. regio. nā in p
phetico postea vidit.

De vncione dauid in domo patris.

Caplm. XXV.